

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Rolf Åkerstedt, brandförsvaret.

HÄNDELSEFÖRLOPP

En villaägare i X-stad vaknar av röklukt och upptäcker efter en stund att det kommer rök från hans klädkammare. Han känner på väggen varifrån röken kommer och konstaterar att den är varm. Han ringer då efter brandförsvaret som kommer till plats och undersöker. Röken visade sig komma från en glödhård i ytterväggen på bottenvåningen. När panelen bröts loss fann man en glödhård på ca 0,3 m² storlek. Brädorna med glödhården sågades den och väggen blöttes med vatten. Ingen rimlig brandorsak fanns att finna men man misstänkte ett eventuellt blixtnedslag som på något vis påverkat ett metallnät i väggen. Ca 2 veckor senare larmas brandförsvaret ut till samma adress efter att ägaren ringt 112 och meddelat att det brann i ytterväggen ett par meter ifrån där det brann förra gången. Även denna gång rörde det sig om en glödbrand. Man beslutade att ta dit Taktiska styrkan så att de kunde syna av huset med värmekamera. Även Quicktempen användes för att lokalisera eventuella övriga glödbränder. När man var klar över att inga fler glödbränder fanns i villan lämnade man över till ägaren. Man föreslog även att en el-översyn skulle göras för att där kanske finna lösningen på brandorsaken.

UNDERSÖKNING

Villan var byggd på 19xx-talet och då byggd efter normer som fanns på den tiden. En grov rekonstruktion utgjorde stommen utanpå denna satt det en tunnare form av asfaltsboard samt isolering som var fastsatt med en armering av hönsnät och vass och puts. Utanpå detta satt det sedan en plastfasad som tillkommit för ca 30 år sedan som satt som yttervägg. Naturligtvis var de grova brädorna spikade med stora smidda järnspikar. Dessa spikar hade kontakt på ett flertal ställen med hönsnätet.

Vid de ställen där glödbränderna uppkommit var spikarna som satt i de grova brädorna påverkade i form av värme och sot. Där de gick in i brädorna fanns det djupa förkolningar. Spår av förkolning fanns även från spikarna och uppåt på väggen i brädorna. Den första brandplatsen var en egen avslutad brand och det fanns inget som tyder på att den andra branden spridits från den första.

Enligt ägaren har hans fru och dotter varit på teater och kommit hem vid elvatiden kvällen före branden. Då de satt sig ned för att koppla av så började det att åska och blixtra ganska häftigt. De satt och beundrade vädret i ca 1 timmes tid. Därefter när det slutat så gick de och lade sig för att sova. Inget tydde då på att någon brand förelåg.

Elledningarna som finns i huset är av gammal sort (tygledningarna) och ca 25 år gamla. Dessa var av förhållandevis god kvalitet vid en kontroll. Inte särskilt torra. Normalt så håller dessa ledningar utan att trasas sönder. Om man däremot rör mycket på dessa ledningar i form av omdragningar samt nyinstallationer i de gamla doserna så brukar ledningarna trasas sönder. Normalt så byts då även dessa ut. Ingen el-förändring har dock skett i huset de senaste 25 åren. En elektriker har varit ute och mätt upp anläggningen samt dragit om el-trådarna i den berörda ytterväggen. Det fanns inget fel att finna på dessa elledningar som skulle tyda på att någon form av överledning från dem skulle varit orsak till branden. Det fanns heller inga märken på ledningarna från eventuellt inspikade spikar.

En kontakt togs med Uppsala universitet. En expert på blixtar verifierade teorin om att det var ett blixtnedslag som troligast är orsak till bränderna. Enligt honom förekom det liknande bränder på 70-talet då det fanns rikligt av hus med samma konstruktion som den aktuella (med hönsnät). De hade rapporter på ett 15-tal liknande bränder varje år i början på 70-talet. På senare tid har det dock varit mera ovanligt.

SLUTSATS

Eftersom el-kontrollen inte kunde påvisa någon form av fel vare sig på ledningar eller att de skulle haft kontakt med hönsnätet så kan man troligen utesluta teorin om elfel. Vid kontakt med försäkringsman och andra brandutredare inom polisen så är det troligt att blixten slagit ned en bit från huset och via marken letat sig upp i hönsnätet på väggen . Hönsnätet har blivit strömförande och kontakt med spikarna har uppstått som i sin tur letat sig mot jord via överledning mot elledningarna i innerväggen och givit ett överslag och på det viset startat glödbrand. Båda glödbränderna har med stor sannolikhet startat samtidigt. Den andra man hittade har förmodligen inte haft lika god tillgång på syre som den första och därmed tagit längre tid på sig innan den visade sig.

ERFARENHETER

Ägaren till villan kunde inte nog tacka för det engagemang och intresse man visade från brandförsvarets sida. Han var väldigt nöjd med båda insatserna. Han lovordade även den brandman som gick runt i hela huset, vinden inkluderad och skannade med IR-kameran. Han var mycket förvånad när jag berättade att vi bara hade en IR.kamera i förbundet och trodde att det fanns en på varje bil.

Att använda Quicktemp samt IR-kamera på sådana här bränder är alldeles ypperligt. Viktigt är att då också kontrollera hela huset och inte bara där branden varit belägen. I det här fallet har man kontrollerat med Quicktempen i brandområdet och runt ikring. Det räckte tyvärr inte vilket medförde att det blossade upp en brand ca 3 meter därifrån ca 14 dagar senare. Det visar att det vore mycket bra om alla släckbilar hade en IR-kamera av en lättare handburen typ med sig vid liknande insatser. Det skulle vara mycket enkelt med en sådan att snabbt skanna av en hel villa för att kontrollera glödhärdar.